

Conrad Joseph, właśc. Teodor Józef Konrad Nałęcz Korzeniowski (1857-1924), ang. pisarz, Polak; syn romantycznego poety i działacza niepodległościowego Apolla Korzeniowskiego; w l. 1862-67 wraz z rodzicami na zesłaniu w głębi Rosji; po śmierci ojca (1869) pod opieką wuja Tadeusza Bobrowskiego; lata młodości spędził w Krakowie, we Lwowie i w Szwajcarii; w wieku 16 lat wyjechał do Marsylii i został marynarzem; od 1878 pływał w bryt. marynarce handlowej (Indie, Malaje, Australia, Kongo), w 1894 porzucił morze, by pisać; do końca życia utrzymywał ciepłe stosunki z ojczyzną (w 1914 odwiedził Kraków i Zakopane); na kształt dzieła Conrada istotny wpływ miały doświadczenia burzliwego życia – niezrównany marynista, wnikliwy badacz ludzkiej psychiki, interesował się fatalizmem losu, wyobcowaniem jednostki z otoczenia oraz zderzeniem sił natury z psychiką człowieka i jego kodeksem moralnym; z owych obserwacji wyłoniła się mroczna wizja świata; pierwsza powieść Conrada - *Szaleństwo Almayera* – ukazała się w 1895 (wyd. pol. 1923), ale okres sławy pisarza i jego niezależność finansową zapoczątkowało dopiero ukazanie się powieści *Los* w 1914 (wyd. pol. 1925); najśłynniejsze dzieła Conrada to *Jądro ciemności* (1902, wyd. pol. 1925), rozgrywająca się w sercu Afryki opowieść o upadku ideałów w zetknięciu z demonicznym, uśpionym w człowieku złem, oraz *Lord Jim* (1900, wyd. pol. 1904), studium wrażliwości moralnej, winy i odkupienia; Conrad zrewolucjonizował technikę narracyjną – wypracował charakterystyczny oszczędny styl, zerwał z linearną chronologią narracji oraz wprowadził wnikliwą analizę psychol., wywierając przemożny wpływ na literaturę XX w.; ponadto powieści: *Murzyn z załogi „Narcyza”*, *Tajfun*, *Zwycięstwo*, *Smuga cienia*, także powieści polityczne *Nostromo*, *Tajny agent*, *W oczach Zachodu* i in.